

Eerste Kamerleden in Genève bij de 149e IPU Assemblee

De 149e Assemblee van de Interparlementaire Unie (IPU) vond plaats van 12 tot en met 17 oktober 2024 in Genève, Zwitserland. Zo'n 1500 parlementsleden en staf uit ongeveer 130 landen kwamen hier bijeen. Namens Nederland waren twee Eerste Kamerleden aanwezig, [Hendrik-Jan Talsma](#) (ChristenUnie, delegatieleider) en [Fatimazhra Belhirsch](#) (D66). Het centrale thema was het inzetten van wetenschap, technologie en innovatie voor een vreedzamere en duurzamere toekomst. De vele conflicten in de wereld, waaronder de situatie in het Midden-Oosten en Oekraïne, speelden een grote rol in de diverse overleggen. De dag voorafgaand aan en gedurende de Assemblee kwam de 12 Plus-groep bijeen, de Westerse groep van landen binnen de IPU waar Nederland lid van is, om de hoofdelementen van de vergadering voor te bespreken. De Assemblee nam een resolutie aan over de invloed van kunstmatige intelligentie op democratie, mensenrechten en de rechtsstaat en een [handvest](#) voor de ethiek van wetenschap en technologie. En marge van de conferentie ontmoette de delegatie de Permanent Vertegenwoordiger bij de VN in Genève, Paul Bekkers en zijn staf. De Griffier van de Eerste Kamer, Remco Nehmelman nam deel aan de vergadering van de wereldwijde vereniging van secretarissen-generaal, *Association of Secretary-Generals of Parliaments* (ASGP).

Wetenschap, technologie en innovatie een vreedzamere en duurzamere toekomst

Fatimazhra Belhirsch sprak namens de Nederlandse delegatie op 15 oktober in het algemene debat over het benutten van wetenschap, technologie en innovatie voor een vreedzamere toekomst. Ze wees op de naderende deadline in 2030 voor het behalen van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's). "Het is inmiddels duidelijk dat het bereiken van de SDG's een nieuwe benadering van innovatie en ontwikkeling zal vereisen. Daarom is democratisering van wetenschap en technologie nodig voor ontplooiing evenals kennisdeling zonder grenzen en betere toegang. De weg die voor ons ligt, is moeilijk en de uitdagingen zijn enorm, maar de mogelijkheden zijn nog groter," sprak zij.

Urgentiedebat over multilateralisme

Op 14 oktober stemden de nationale delegaties hoofdelijk over de ingediende onderwerpen voor het urgentiedebat, de zogenaamde *Emergency Items*. De onderwerpen varieerden van de oproep aan Israël om de VN-resolutie van 18 september jl. uit te voeren, inzet voor multilateralisme voor wereldwijde vrede, de veiligheids- en humanitaire situatie in de Democratische Republiek Congo en de bescherming van kinderen in gewapende conflicten. Net voor de stemming trokken de Israëlische en Iraanse delegaties hun tekst in over respectievelijk de veroordeling van de aanvallen van Iran op Israël en de verslechterende humanitaire situatie in Gaza en Libanon. Het voorstel over het dringende verzoek van de secretaris-generaal van de VN om zich opnieuw in te zetten voor multilateralisme voor wereldwijde vrede, rechtvaardigheid en duurzaamheid, mede ingediend door Nederland, behaalde de benodigde twee-derde meerderheid van de uitgebrachte stemmen. De [tekst](#) waarover door leden uit alle geopolitieke groepen vervolgens is onderhandeld, werd op 17 oktober per acclamatie aangenomen.

Situatie in het Midden-Oosten

De commissie inzake Midden-Oosten vraagstukken, onder voorzitterschap van Hendrik-Jan Talsma, kwam bijeen op 14 en 16 oktober in aanwezigheid van de *ex officio leden* uit Israël en Palestina. In zijn terugkoppeling aan de *Governing Council* op 17 oktober meldde Talsma dat de commissie de nadrukkelijke wens heeft om een zinvolle bijdrage te leveren aan het vredesproces, maar wordt geconfronteerd met aanzienlijke meningsverschillen tussen de strijdende partijen en een gebrek aan consensus binnen de internationale gemeenschap, die ook hun weerslag hebben op het functioneren van de commissie. Een discussie over het mandaat, de rol en de taakopvatting van de commissie is

dan ook van wezenlijk belang. Daarmee is een eerste begin gemaakt. Een vertegenwoordiger van UNRWA informeerde de commissie over de actuele situatie in het gebied, maar ook over de grote impact van ingediende wetsvoorstellen in de Knesset die het bestaan van UNRWA in gevaar brengen. “De Commissie Midden-Oostenvraagstukken doet een krachtige en dringende oproep aan alle Knesset-leden om deze wetsvoorstellen niet aan te nemen en alles te doen wat in hun macht ligt om de levering van humanitaire hulp aan alle mensen in nood te verbeteren en om bij te dragen aan het herstel van wederzijds vertrouwen en samenwerking met UNRWA, een VN-orgaan met een unieke, onmisbare en onvervangbare positie om te leveren wat zo ontzettend nodig is voor zo velen,” aldus Talsma namens de commissie.

De rol van parlementariërs bij conflicten

De vaste commissie inzake vrede en internationale veiligheid kwam op 14 oktober bijeen voor twee paneldiscussies over de rol van parlementariërs bij respectievelijk het voorkomen van conflicten over natuurlijke hulpbronnen; en het bevorderen van nucleaire veiligheid, ook in landen die geen kernwapens bezitten of nucleaire technologie gebruiken voor energie. Belhirsch zat deze laatste paneldiscussie voor. Op 16 oktober hield de commissie een hoorzitting met verschillende organisaties en experts over het bevorderen van een tweestatenoplossing. “De tweestatenoplossing, geworteld in internationale overeenkomsten en door de internationale gemeenschap onderschreven, erkent dat zowel Israël's als Palestijnen hun eigen soevereine naties verdienen. Als parlementariërs moeten we pleiten voor een vredesproces dat de legitieme rechten van beide volkeren erkent, historische grieven aanpakt en ons op weg helpt naar een toekomst waarin vrede mogelijk is,” zei Belhirsch.

Schending van mensenrechten collega-parlementsleden wereldwijd

Het comité binnen de IPU bestaande uit parlementsleden dat zich bezighoudt met schendingen van mensenrechten van parlementsleden wereldwijd had in 2024 de casussen van 769 parlementariërs uit 49 landen besproken. De meest gemelde schending was de onterechte ongeldigverklaring, intrekking of opschorting van het parlementaire mandaat. In het ergste geval ging het om moord. Besluiten over vijftien casussen van bedreigde parlementsleden uit Congo, Thailand, Venezuela, Filipijnen en Eswatini werden aangenomen door de *Governing Council* op 17 oktober.

Overige

De *Governing Council*, inclusief de Nederlandse delegatie, nam op 14 oktober het budget voor 2025 aan waarin een verhoging van de contributie aan de IPU met 3% is opgenomen. En marge van de vergadering bezocht de delegatie op 15 oktober het Internationale Rode Kruis (ICRC) waar het sprak met Pascal Hundt, adjunct-directeur Operatie over het wereldwijde initiatief om politiek engagement voor internationaal humanitair recht (IHL) te stimuleren. Talsma woonde op 15 oktober een vergadering bij van de commissie ter bevordering van het naleven van het IHL. In dit overleg pleitte de Jordaanse prins Mired voor het universaliseren van het Verdag inzake antipersoonsmijnen. Voorts was Talsma op 16 oktober aanwezig bij het panel over de *IPU Science for Peace Schools*. Ook sprak de delegatie met een vertegenwoordiger van het *Global Fund to Fight Aids, TBC and Malaria* en met Rogier Huizenga van IPU-comité inzake mensenrechten voor parlementariërs. Op 16 oktober ontmoette Belhirsch de directeur van *Partnership for Maternal, Newborn and Child Health (PMNCH)* en op 17 oktober sprak zij met een vertegenwoordiger van het *Geneva Centre for Security Sector Governance (DCAF)*. De 150e IPU Assemblee zal in april 2025 plaatsvinden in Oezbekistan.

Aangenomen teksten

Zie [hier](#) voor de aangenomen teksten.